

JAARVERGADERING VAN ONZE HEEMKUNDEKRING OP 11 MAART
1968.

Toen onze Voorzitter de vergadering in de bovenzaal van Hotel de Kroon opende, waren er circa 20 personen aanwezig. Behalve de leden mocht hij ook begroeten de spreker van deze avond, de hr. Bertus van der Zanden uit St. Oedenrode. Daarna bracht de Secretaris het jaarverslag uit over het afgelopen jaar 1967. Hieruit bleek, dat er 5 ledenvergaderingen waren gehouden waarin o.a. gesproken werd over orgelbouw en orgelbouwers in Noord-Brabant door de hr. v. d. Harst, over Chirurgijns, dokters en ziekten in de oude tijd door dr. Knitel en over middeleeuwse bedevaarten in en vanuit Noord-Brabant door drs. Knippenberg. Tweemaal liet de filmdienst van Esso ons genieten van enige mooie films. In Gemerts Heem is hierover meer geschreven.

Er werden 9 bestuursvergaderingen gehouden, waarop de verschillende te voeren activiteiten werden besproken. Zo kwam daaruit voort een bespreking met de besturen van de buurtverenigingen Deel en Pandelaar over restauratie en onderhoud van het keske hoek Deel-Pandelaar-Kruiseind. De heren bestuursleden hebben een collecte gehouden, die circa f 90.-- opbracht. Inmiddels zijn er ter bescherming van de beelden ijzeren hekjes aangebracht; we zijn er echter nog niet in geslaagd een geschikt beeld te bemachtigen van Moeder Anna. Het Bestuur blijft echter zoeken.

Verder is er schriftelijk contact geweest met het Gemeentebestuur van Gemert over het verplaatsen van de keskes langs de Handelse Dijk; enige van deze keskes vormen namelijk een hindernis voor het verkeer op deze weg. Aan ons Bestuur werd door B & W advies gevraagd over het voorstel van het Kerkbestuur van Handel om al deze keskes te verplaatsen naar de bossen achter het processiepark. Ons Bestuur was het daarmee niet eens. Ondanks veel heen en weer geschrijf tussen het Kerkbestuur van Handel en B & W van Gemert is men nog niet tot overeenstemming gekomen.

In de bestuursvergaderingen is verder aan de orde geweest het organiseren van een tentoonstelling van zuid-

Nederlandse schilderijen uit de zeventiende eeuw. We hebben hierover contact opgenomen met de Rijksinspecteur voor Monumentenzorg in Den Haag. De kosten daaraan verbonden - meer dan 1000 gulden - bleken echter zo hoog te liggen, dat deze onze financiële draagkracht ver te boven gaan.

Er werden in het afgelopen jaar twee excursies georganiseerd; de eerste naar het natuurreservaat "De Groote Peel" bij Ospel met daarna een bezoek aan Evoluon in Eindhoven. Dit was een zeer interessante reis; de rustige weidse Peel met de oude peelwegen, de afgegraven turfkuilen en de talrijke vogels was voor de bezoekers een openbaring. De tweede reis op 16 september 1967 ging naar Middelburg met zijn vele prachtige gebouwen uit de middeleeuwen. Een uitvoerig verslag hiervan is te vinden in nr. 28 van Gemerts Heem. De belangstelling voor deze beide excursies was jammer genoeg erg gering.

In het bestuur van onze vereniging kwam één verandering. Mej.M.v.d.Laar vroeg ontslag als bestuurslid; in haar plaats werd Willem Vos gekozen.

De jaarlijkse studiedagen van Brabants Heem in Boxtel werden ook dit jaar weer bijgewoond door enige bestuursleden, waaronder de hr.M.de Wit, die al sedert jaren een trouw bezoeker is van deze dagen. Hij was ook aanwezig bij het Werkkamp van Brabants Heem, in augustus van 1967 in Nieuwkuyk gehouden. Een verslag hiervan is te vinden in de nummers 28 en 29 van Gemerts Heem. Ook werden vergaderingen bezocht van onze zusterkringen in Aerle-Rixtel en Helmond. Ook bij de dodenherdenking op 4 mei, de receptie bij het 25 jarig priesterfeest van onze deken, A.v.Oort en bij de promotie van onze harmonie naar de Vaandelafdeling waren een of meer bestuursleden aanwezig. Verder mag hier niet onvermeld blijven het huwelijk van onze Voorzitter de hr.L.Bekkers met ons lid, Mej. B.v.Ommereen op 9 dec. 1967. Het hele Bestuur was op de receptie aanwezig waarbij de Secretaris onder een passend woord een boek over architectuur als cadeau aanbood.

Ons blad Gemerts Heem verscheen ook dit jaar weer

vier maal. Ik wil me gaarne aansluiten bij de oproep van onze Redacteur, de hr.M.v.d.Wijst in nr.27 van Gemerts Heem om aandacht te schenken aan een van de verschillende heemkundige studie-objecten, die aldaar worden genoemd. Verder wil ik hier namens het bestuur gaarne hartelijk dank brengen aan allen, die op de een of andere manier hun tijd en moeite aan ons blad besteed hebben en vooral aan de Redacteur, de hr. Martin van der Wijst, die niettegenstaande hij buiten Gemert woont, toch zijn tijd en zorg aan ons blad wil blijven geven.

Bij het afbranden van de Voortse Hoeve in 1965 gingen de meeste boeken en tijdschriften van onze kring verloren, o.a. alle jaargangen van Brabants Heem en Brabantia. We konden dit jaar Brabants Heem weer volledig maken en Brabantia op één nummer na. Van beide tijdschriften ontvingen we van de Abdij van Heeswijk een groot aantal ontbrekende nummers cadeau. Ook de verzameling aanzichtkaarten van Gemertse gebouwen, straten en personen kon weer worden uitgebreid. Hetzelfde gebeurde met de dia's, die de hr.Willem Vos maakte van gebouwen enz. van Gemert en van oude kaarten en foto's. Te zijner tijd zullen deze dia's in een ledenvergadering worden vertoond.

Circa drie jaar geleden werd door het Gemeentebestuur van Gemert aan het Bestuur van de Heemkundekring advies gevraagd voor een aantal nieuwe straatnamen. In de raadsvergadering van 27 juli 1967 zijn de geadviseerde namen voor het grootste gedeelte overeenkomstig ons advies vastgesteld. In het nieuwe adresboek van Gemert zijn alle namen van oude en nieuwe wegen opgenomen.

In het afgelopen jaar werd door de Minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk werk de monumentenlijst voor Gemert vastgesteld. Ook hierover was door het Bestuur van de Heemkundekring in 1966 een advies uitgebracht. Op deze lijst staan het kasteel, de kerk van St. Jan, de boerderij de Blauwe Kei op Boekent en de Armerhoef in de Kromstraat, de molen in de Deel en die op de Oudestraat, het St.Teuniskapelleke in de Deel, het

het eerste keske met het Maria-beeld op de Lodderdijk, de kapel van klooster Nazareth aan het Binderseind, de kerk van O.L.V. van Handel en het Esdonks kappelleke.

Het aantal leden van onze kring bedraagt op het ogenblik 86 personen.

Een van de wensen, uitgesproken in het vorige jaarverslag, begint voor een klein gedeelte in vervulling te gaan, n.l. het boek van Pater Loffeld over de geschiedenis van Gemert. Op 21 mei 1967 schreef hij, dat hij een vijftigtal getypte vellen had klaar liggen over de geschiedenis van de commanderijen, die tot de Balye Aldenbiesen behoorden; hieronder valt ook Gemert, zodat een goed begin gemaakt kan worden met de uitgave van de geschiedenis van Gemert. Waar en wanneer de publicatie zal plaats vinden, is nog niet bekend.

Door het artikel van Wim Vos jr. in Gemerts Heem nr. 28 de Herfstuitgave van 1967 is de studie van het Gemerts dialect weer wat uitgebreid.

Tot de wensen van het Bestuur blijven nog altijd behoren een oudheidkamer annex museum, de restauratie van de molen in de Deel (zeer hard nodig) een tentoonstelling van Gemertse schilders en oude gebruiksvoorwerpen, het herstel van het wegekruis bij de Landbouwschool en ten laatste een beter bezoek van de leden aan de vergaderingen en lezingen en groter deelname aan de excursies.

Zoals bekend, zal in verband met de uitbreidingsplannen van Gemert de boerderij "Het Slutje" in de Deel moeten verdwijnen. In dit huis is rond 1475 Joris van Lankveld of Macropedius geboren, een van de grootste letterkundigen van zijn tijd; dat gebouw moet omgeven zijn geweest met grachten. Pater Loffeld en ook onze Redakteur M.v.d. Wijst hebben er al eens op gewezen, dat het goed zou zijn daar eens te gaan graven om te zien, of die overlevering van grachten en volgens Pater Loffeld ook van onderaardse gangen op waarheid berust. Mogelijk zouden er nog interessante gegevens voor de dag komen. Ik dacht, dat het ook goed zou zijn, dat de gedachtenis van de grote Gemertenaar Macropedius behalve door een straatnaam, nog op een andere wijze levendig zou worden gehouden. Ik geef dit idee aan bestuur en leden ter

overweging. Met een dankwoord aan allen, die op een of andere manier hun medewerking hebben gegeven aan het werk van onze Heemkundekring, werd het jaarverslag besloten.

In verband met de opmerking in het jaarverslag omtrent het bezoeken van de vergaderingen en het deelnemen aan excursies vroeg de hr. Margés om de convocaties voor vergaderingen tijdig aan de leden te doen toekomen, b.v. een dag of tien vóór de vergadering; dit in verband met eventuele andere plannen der leden. Ook van andere leden is een dergelijk verzoek bij de Secretaris binnengekomen. Gaarne zal het Bestuur met deze wensen rekening houden.

Daarna bracht de Penningmeester zijn financieel verslag uit. Het batig saldo was zodanig, dat het verlies over 1966 geheel kon worden opgevangen; over twee jaar gerekend was er een batig saldo van f 62,43. Door de kascommissie waren de boeken en bescheiden over 1966 in orde bevonden; voor de controle over het jaar 1967 werden door de Voorzitter gevraagd de heren J. Rooyakkers en F. Slits.

Vanuit de vergadering werd gevraagd, of er iets op te vinden zou zijn om de molen in de Deel te herstellen en of de gemeente Gemert en de vereniging tot het behoud van molens hierbij konden worden ingeschakeld. De hr. L. Bekkers, onze Voorzitter zal zich, om te beginnen in verbinding stellen met de eigenaar van de molen, de hr. P. Gerrits uit de Deel. Het Bestuur kan dan eventueel een schrijven richten aan de Vereniging voor het behoud van molens.

De Voorzitter dankte de Secretaris en Penningmeester voor hun verslag. Rest nog te vermelden, dat op deze vergadering ook aanwezig waren twee leden van het Bestuur van de Heemkundekring uit Aerle-Rixtel en één lid van het Bestuur van de kring Beek en Donk.

Na de pauze gaf de Voorzitter het woord aan de hr. Lamb. v.d. Zanden uit St. Oedenrode, die de avond verder vulde met zijn programma "Brabants Bont". De aanwezigen hebben er zeer veel plezier mee gehad. Tegen half 12 werd de vergadering gesloten. M.H.J. Pennings.